

DZIENNIK NARODOWY

wychodzi o godz. 8-ej rano z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych

TEATR

Nowy program od soboty 26 do poniedziałku 28 października

„VICTORIA” Kradziony hotel

Początek w dni powszednie od g. 6-iej, w dni świąteczne od g. 4-iej.

Dramat dedektywny w 4-ach aktach z serji „Fantomas”. Wyjątkowo ciekawe akcje

Amor w kłopotcie

komedia w 3 aktach

KINO

Nowy program od czwartku 24 do niedzieli 27 października włącznie

„CZARY” Wykleta córka

Początek w dni powszednie o g. 5-iej, w dni świąteczne o g. 3-iej.

Opowiadanie z życia żydów ortodoksów w 5 aktach w wykonaniu pierwszorzędnych artystów warszawskich

Walki napowietrzne

Niezwykle ciekawe zdjęcie walk napowietrznych w obecnej wojnie.

PANORAMA

Program od niedzieli 27 do soboty 2 listopada

„FOTOPLASTIKON”

Ul. Kaliska 1. 20 (vis à vis poczty)
Otwarta codziennie od 6—10 wiecz.

Podróż naokoło świata

Piękna serja w 50-ciu obrazach.

Polska Krajowa
LOTERJA

R.G.O.

Klasyczna

WARSZAWA, ul. Kredytowa 4.

SUMA WYGRANYCH 6 milionów 440 tysięcy marek.

Wielka wygrana: pół miliona marek.

Ciągnięcie IV klasy—5 i 6 listopada 1918 r.

Losy IV klasy już są w sprzedaży.

Ostatni termin wymiany losów upływa 2 listopada r. b.

Na każdej ćwiartce pieczęć z Orłem Polskim i napisem: Kasa Główna Opiekuńcza.

Dnia 4 listopada **W LUBLINIE** wieczorowy jednoroczny
rozpocznie się kurs przygotowawczy

do **EGZAMINU DOJRZAŁOŚCI** (matury)

!! Ciało profesorskie szkół filologicznych !! 1655

Informacje i zgłoszenia:
Lublin, Ogrodowa 10

Kancelarja czynna
od 7—9 wieczorem

Na widowni politycznej

(Od naszego korespondenta)

Warszawa 25 października

Nowy gabinet

Po dwóch przeszło tygodniach niedołączonych narad i bezskutecznych konferencji uformował się nowy gabinet. Utworzyło go Koło Międzypartyjne. Po okresie bezczynności, która zwłaszcza w tym krytycznym momencie odbijała się niezwykle ujemnie na naszych sprawach państwowych, utworzył się nareszcie rząd—mniej więcej jednolity. Wszyscy, którzy znają przebieg pertraktacji przedwstępnych i los misji niefortunnych—oddychają obecnie z ulgą. Stan prowizorium, który rzadko odpowiada prawidłowemu biegowi życia państwowego, był w ostatnich dniach bardzo uciążliwą przeszkodą w spełnianiu aktualnych zadań gospodarki państwowej.

Rząd ten obecnie już posiadamy. Koło Międzypartyjne, opuszczone, jak to are-

szą było do przewidzenia—przez lewicę, zwalczane przez skonsolidowane stronnictwa ludowe Królestwa, otaczane nieufnością a nawet podejrzliwością wszystkich żywiołów szczerze demokratycznych, uczyniło, co jedynie w danych warunkach uczynić było w stanie: stworzyło gabinet z ludzi swoich. Rzuci się w oczy fakt, że Stronnictwo Polityki Realnej—dorządnie weszło. Większość nowych ministrów—to członkowie lub zdeklarowani sympatycy Narodowej Demokracji. Linja polityczna nowego gabinetu jest zatem znana.

Lewica w „Przeglądzie Porannym” wypowiedziała dość stanowczo zastrzeżenia przeciwko nowemu rządowi, odmawia mu czynnego poparcia i bez ogródek zapowiada, że w razie niespełnienia przez nowy rząd kardynalnego hasła lewicy—tj. uwolnienia Piłsudskiego—rząd ten lewica zwali.

Pamiętać jednak trzeba, że gabinet obecny to właśnie pierwszy rząd polski, który uzyska władzę wykonawczą. Wypadnie mu zatem uruchomić aparat administracyjny z takim mozołem przygotowywany, przez poprzedniczki obecnego gabinetu. Część roboty wykonano dotychczas, ale do zdziałania pozostało tak wiele, że trudno przypuścić, aby w kołach rządowych zamierzono pracą tą obarzyć ludzi z jednego tylko obozu, względnie ugrupowania.

Pracę tę wdrożono już obecnie. Lada dzień władze okupacyjne prześlą rządowi polskiemu całkowitą administrację. W ministerstwach trwa gorączkowa praca przygotowawcza. Uwzględni się przytem w stopniu poważnym położenie wewnętrzne w kraju. Słychać, że prezydent ministrów, p. Świeżyński wystąpi wkrótce z deklaracją, w której dokładnie określi program swój—gabinetu. Jak się dowiaduję, zamierza rząd zająć się przedewszystkiem organizacją władz bezpieczeństwa, aby zapobiedz wszelkim ewentualnym przejawom rozkładu i anarchji.

Tworzenie wojska jest rzeczą postanowioną. Dekret rekrutacji—nawet rocznika 1897 ukaże się niebawem.

Sprawę wojskową narazie hamuje nieobecność brygadiera Piłsudskiego, o którego uwolnienie zwrócił się prezydent ministrów w drodze telegraficznej do kancelarji Rzeszy. Brygadjerowi Piłsudskiemu powierzona została w nowym rządzie teka ministra wojny.

W chwili, gdy korespondencję niniejszą wysyłam, prowadzone są rokowania o obsadzenie stanowiska wiceministra wojny. Najwięcej szans ma na to stanowisko gen. Rozwadowski.

W kołach demokratycznych oczekują, że rząd przyspieszy opracowanie ordynacji wyborczej do Sejmu. Pod tym względem panuje w społeczeństwie jednomyślność. O konkretnych w tej sprawie zarządzeniach dowiemy się z oświadczenia rządu, które oczekiwane jest w najbliższych dniach.

Liga Państwowości Polskiej wydała komunikat, z którego wynika, że stosunek tej organizacji do nowego rządu da się określić w sposób następujący: Stojąc na stanowisku szybkiej budowy państwa polskiego i wszystkich jego organów, L. P. P. udzieli swego poparcia nowemu rządowi, o ile on będzie z nakładem wszystkich sił państwo polskie budował i jaknajlepiej zrealizuje korzystne dla niego konjunktury, a w dziedzinie spraw wewnętrznych pójdzie drogą wprowadzenia szybkiego istotnych reform społecznych.

Z Sejmu Rzeszy

Berlin (BK) Sejm Rzeszy uchwalił w trzecim czytaniu: zmianę konstytucji i zrezygnował z omawiania ostatniej noty Wilsona, poczem w trzecim czytaniu debatowano nad przedłożeniem, dotyczącem zmiany konstytucji, według którego posłowie na Sejm Rzeszy mogą być mianowani sekretarzami stanu.

Oświadczenie pos. Korfantego

Posel Korianty oświadczył: Składamy życzenia narodowi niemieckiemu z powodu jego oswożenia i życzymy mu najlepszego powodzenia. Zbrodnia na Majestacie Polski dokonana w trzech podziałach znalazła teraz swoją pokutę. Naród polski, który zawsze dawał i siebie schronienie wszystkim prześladowanym, nie będzie i w przyszłości uciskał żadnego innego narodu.

Pomimo przyjęcia programu Wilsonskiego przez rząd niemiecki, wysoce demokratyczna reprezentacja miasta Poznania ciągle ten program sztur-

muje. Nam jednak władza wojskowa zabrania, gdy chcemy przeciw temu zaprotestować. Niemcy austriacy mogli tu bez przeszkód przybyć, a nam uniemożliwiono podróż do Warszawy. Nie żądamy ani piędzi ziemi niemieckiej; lecz zjednoczenia Polski ze swobodnie zapewnionym dostępem do morza, to znaczy zapewnienia nam wybrzeża, zamieszkałego przez niewątpliwie polską ludność. Do Polski należą polskie okręgi Poznańskiego, Zachodnich Prus i Prus wschodnich.

Prezydent Sejmu Fehrenbach przerywa mówcy i oświadcza, że on przemienia Sejm Rzeszy na przyszły kongres pokojowy. Nie jest na miejscu, aby z trybuny Sejmu Rzeszy żądać oderwania niemieckich terytoriów.

Podajemy rękę do zgody

Posel Korfanty oświadcza, że nie chce nikogo obrażać i sądzi, że uczucia niemieckie nie mogą być obrażone, jeżeli żąda się przyłączenia polskich krajów do Polski. Niemcy i polacy są skazani na wzajemne współżycie. Podajemy narodowi niemieckiemu rękę do pojednania dla wspólnego dobra.

„Cała dynastia musi ustąpić”

Posel Cohn (niezawisły socj.-dem.) zwraca się w wwałownych słowach przeciw osobie ces. Wilhelma i oświadcza: Nie tylko teraźniejszy monarcha niemiecki, ale cała dynastia ustąpić musi z widowni (Ożywione okrzyki: Pfui! Niepokój na prawicy!)

W końcu projekt ustawy został przyjęty. Również przyjęto projekt ustawy, według której ustrój Alzacji i Lotaryngii zostaje zmieniony w ten sposób, że posłowie mogą być mianowani sekretarzami stanu w Lotaryngii, nie tracąc swego mandatu poselskiego.

Wyjazd ces. Wilhelma na Śląsk

Berlin Dzienniki donoszą, że ces. Wilhelm opuścił Berlin, udając się na Śląsk, gdzie zabawić ma czas dłuższy

Gabinet likwidacyjny w Austrii

Lammasch premierem

Wiedeń. (BK) Pisma donoszą, że prof. Lammasch, któremu, jak słychać w kółkach parlamentarnych, cesarz powierzył misję utworzenia gabinetu, zamierza utworzyć tzw. rząd likwidacyjny, mianowicie bezpartyjny, złożony z urzędników, który ma mieć bezwzględnie charakter rządu przejściowego. Programem jego byłoby w pierwszym rzędzie

sprowadzenie pokoju,

uporządkowane przekazanie agend rządów narodowych i obrona wspólnych interesów przy przebudowie administracji państwowej.

Lammasch zatrzymałby gabinet obecny, z wyjątkiem dwóch ministrów resortowych.

Ministrem finansów ma być poseł niemiecki prof. Redlich, który nie należy do żadnej partji.

Pierwotny zamiar utworzenia gabinetu delegacyjnego, w którym występowałiby przywódcy wszystkich partji, rozbił się o opór wszystkich narodowych stronnictw.

Wojna rumuńsko-austracka?

Wiedeń Krążą tu uporczywie pogłoski, że Rumunja wypowiedziała wojnę Austro-Węgrom. Dotychczas wiadomości te nie doznają urzędowego potwierdzenia.

Węgierska Rada Narodowa

Proklamacja do narodu

Budapeszt (BK) Na wczorajszej konferencji delegatów partji Karoly'ego, partji soc.-demokratycznej i partji radykałów burżuazyjnych, na wniosek hr. Michała Karoly'ego postanowiono utworzyć węgierską Radę narodową i wydano proklamację do narodu, w której zawiadamia się o utworzeniu Rady Narodowej i zawarte w 12 punktach żą-

dania wymienionych stronnictw uznaje się za najpilniejsze zadania chwili.

Proklamacja żąda między innymi uznania powstałych Rad Narodowych w Austrii i oświadcza, że niepodległe Węgry nie tylko nie chcą przeszkadzać spełnieniu słusznych i żywotnych postulatów tych państw, lecz gotowe są wejść z nimi w ścisły związek gospodarczy i polityczny, w przekonaniu, że także one uszanują nie mniej uprawnione interesy Węgier.

W końcu Rada Narodowa wszystkie zagraniczne narody i rządy, aby we wszystkich sprawach dotyczących Węgier, porozumiewały się z węgierską Radą Narodową.

Zaprzysiężenie hr. Andrassy'ego

Budapeszt (BK) Ces. Karol zaprzysiężył w Gödöllő hr. Andrassy'ego jako ministra spraw zagranicznych.

Narady wszystkich posłów polskich w Krakowie

Wiedeń (BK) 25 bm. »Polnische Nachrichten« donoszą: Na dzisiejszym posiedzeniu komisji parlamentarnej Koła polskiego prezes dr. Tertil zakomunikował, że otrzymał pismo, w którym pos. Witos imieniem Pol. Stronnictwa Ludowego prosi o odroczenie dzisiejszego posiedzenia plenarnego i wspólnie z pos. hr. Skarbkiem oraz Daszyńskim zaprasza wszystkich członków Koła polskiego na ogólne zebranie wszystkich członków Koła polskiego tudzież wszystkich polskich posłów parlamentarnych, które odbędzie się poniedziałek 28 bm. w sali Rady m. Krakowa. Poczem jednomyślnie postanowiono odwołać dzisiejsze posiedzenie i uoacić się na wspomniane zebranie poselskie.

Nowy rząd ukraiński

Kijów (BK) Nowy rząd ukonstytuował się w sposób następujący: Lysogub — prezydent ministrów, Roboza — wojna, Doroszenko — sprawy zagraniczne

Episkopat polski do Rady Regencyjnej

Episkopat Królestwa Polskiego wystosował do Rady Regencyjnej następujące pismo:

Najdostojniejsza Rado Regencyjna!

Prosząc Boga o błogosławieństwo dla rozpoczynającej się pracy Rady Regencyjnej, powitaliśmy Jej powstanie jako zaczątek odbudowy państwa polskiego.

W wielkim umiłowaniu Ojczyzny, Najdostojniejsza Rado Regencyjna, znalazłaś moc ku podjęciu nadzwyczaj trudnego zadania.

Bóg Ci pobłogosławił.

Rychlej ponad wszelkie rachuby ludzkie mogłaś wyjść z ciasnych ram swej działalności i pewna poparcia wszystkich ludów wolność miłujących, a przedewszystkiem własnych rodaków ogłosiłaś w orędziu dnia 7 października roku bieżącego niezłomną wolę narodu polskiego posiadania napowrót całej, niepodzielnej i niepodległej Ojczyzny.

Hołd Ci za to składamy.

Hołd składamy również i za to, że chcesz budować szczerze demokratyczną Polskę, w której naród cały bez wyjątku ma przyjmować udział w stanowieniu praw i rządów państwa.

Dałby Bóg, aby przy Boskich auxiliach wszyscy rodacy unitis viribus chwycili w swe ręce sztandar przez Ciebie, Najdostojniejsza Rado Regencyjna podniesiony, skupili się przy nim i doprowadzili do szczęśliwego końca wielkie dzieło odbudowy Ojczyzny.

Rozumiemy, że ziszczenie tego życzenia będzie największą nagrodą dla Was, Dostojni Mężowie. Aby zaś to się stało, episkopat Królestwa Polskiego złączony z biskupami innych dzielnic Polski, wzywa pomocy Boga i Królowej Korony Polskiej i nie cofnie się przed złożeniem największych ze swej strony ofiar na ołtarzu Ojczyzny.

Warszawa, dn. 24 października 1918 r.

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE ODDZIAŁ W PIOTRKOWIE

ul. Bykowska Nr. 65.

Złatwia wszystkie operacje bankowe. Przyjmuje kapitały na oprocentowanie. Udziela pożyczki pod zastaw pap. %. Kupuje i sprzedaje pap. %. Realizuje kupony i t. p.

Biuro czynne od 9 do 1 po poł i od 3 do 5 wiecz.

Bank Handlowy w Warszawie posiada Instytucje Centralne w Warszawie, oraz Oddziały w Polsce: Będzin, Częstochowa, Kalisz, Kielce, Kutno, Lublin, Łódź, Ostrowiec, Piotrków, Radom, Radomsk, Sosnowice, Włocławek, Zawiercie. Oddziały zagranicą: Kijów, Piotrogród.

Notatki polityczne

Proklamacja niezawisłości państwa południowo-słowiańskiego nastąpiła we czwartek w Zagrzebiu.

W dniu tym odbyła się obrzymia manifestacja narodowa, w której wzięło udział około 50.000 osób. Mówcy wielbili Wilsona, jako zbawcę uciśnionej ludzkości. Redaktor Angelinowicz wskazał na to, że w tej demonstracji biorą udział jeficy serbscy, jako wolni mężowie w wolnym Zagrzebiu.

Następnie odbył się pochód po ulicach miasta. Posłowie Pribicevich, Radić i Skinčić przemawiali kilkakrotnie z okien mieszkania.

Rada narodowa ogłosiła na posiedzeniu niezawisłość państwa południowo-słowiańskiego.

Rada narodowa zniosła także cenzurę i już od poniedziałku dzienniki wychodzą bez cenzury w całej Chorwacji.

Austr. para cesarska przebywa obecnie na Węgrzech w Goedoello, gdzie zabawi parę tygodni.

Głód w Wiedniu z dniem każdym wzrasta. Dzienniki piszą, że głód staje się sędzią rozjemczym w obecnej wojnie. Węgry, Galicja, Czechy i Chorwacja wstrzymały dowóz do Wiednia; rząd centralny wiedeński wydał okólnik do zarządów kopalni w zagłębiu śląskim, by te wstrzymały wszelkie wysyłki węgla do Galicji. Zarządzenie to ma związek ze zamknięciem wywozu żywności z Galicji do Wiednia.

Rumunja gotuje się do wojny z Austrią. Do Wiednia nadeszły z Jassi i Bukaresztu niepokojące wiadomości. Partja wojenna w Rumunji bierze górę i prze do wypowiedzenia wojny Austrii, biorąc w ten sposób odwet za traktat bukaresztański, który tak apokorzył i pomniejszył Rumunję. Partja wojenna zyskuje coraz więcej zwolenników wśród ludności, zwłaszcza wobec daleko idącej agitacji prowadzonej usilnie ze strony koalicji. Rośnie więc w Rumunji coraz silniejszy prąd, będący wyrazem woli narodu, dążący do zjednoczenia wszystkich swych części, a mianowicie Siedmiogrodu, Transylwanji, Bukowiny i Dobrudży. Planom tym obiecują realizację zarówno koalicja — jak i punkty Wilsonowskie.

Daje się również zauważyć translokacja wojsk rumuńskich w kierunku granicy austriackiej. Wrą zwłaszcza przygotowania na linii Dniestru. Kierują niemi oficerowie francuscy pod dowództwem gen. Joffre'a, przebywającego w Bielcy.

Francuzi zajęli Dobrudżę. Wojska francuskie z pod Salonik, przeszedłszy w szybkim marszu przez Bułgarię obsadziły Dobrudżę i dotarły aż do ujścia Dunaju. Konstanzy dano silną załogę.

Flota angielska przedarła się przez Dardanele. Na wieść o zbliżającej się flocie angielskiej wybuchł popłoch po miastach pobrzeżnych Morza Azowskiego, Czarnego, a przedewszystkiem w Odesie. Władze zarządziły ewakuację materiału wojennego i zboża. Donoszą o tem z Wiednia.

Preszburg — Wilsonowem. Jak donoszą czeskie dzienniki, amerykańscy słowacy obrali Preszburg na przyszłą sto-

licę państwa słowackiego i zamierzają nazwę jego zmienić, na cześć prezydenta Wilsona na Wilsonowo (Wilsonstadt).

Węgry odstępują Czechom cztery komitaty. Hr. Michał Karolyi w czasie swego pobytu w Pradze oświadczył Kramarzowi, że Węgry są gotowe cztery komitaty oddać państwu czecho-słowackiemu.

Prośba Turcji o pokój. Turcja zawiadomiła mocarstwa centralne, że wdobyła pertraktacje z koalicją, w sprawie zawarcia pokoju.

Opróżnienie Serbji i Czarnogóry. Wojska austro-węgierskie już w najbliższych dniach opróżnią Serbję i Czarnogórę. Nowy front południowy będzie ustalony między Dunajem a Drawą. Donoszą o tem pisma budapesztańskie.

Sprawy polskie

Ameryka uznaje zjednoczoną Polskę. Z Hagii donoszą: Na sesji senatu w Waszyngtonie postawiono wniosek o uznanie niezawisłości Polski zjednoczonej i udzielenie nowemu państwu polskiemu pomocy Ameryki.

Węgry wobec państwa polskiego. Delegat rządu polskiego w Budapeszcie, p. Tad. Stamirowski notyfikował rządowi węgierskiemu ogłoszenie zjednoczonej i niepodległej Polski. Premier węgierski, dr. Wekerle, przyjmując ten fakt do wiadomości, wyraził nadzieję, że między obu państwami utrzymane będą nadal przyjazne stosunki.

Organ stronnictwa niezawisłości donosi, że partja ta zamierza wnieść w Sejmie węgierskim ustawę w sprawie zwrotu niepodzielnej Galicji państwu polskiemu. Ponieważ Austrija przy pierwszym rozbiórce jak wiadomo, oparła się na historycznych pretensjach do Rusi Czerwonej, stery niepodległościowe węgierskie chcą obecnie wykorzystać ten moment, aby zadokumentować przyjazne stanowisko wobec Polski.

Czeski zamach na Śląsk. W kółkach posłów polskich ze Śląska panuje oburzenie na wygórowane żądania, jakie stawiają Czesi roszcząc sobie dla państwa swego cały obszar Śląska aż po Olzę i całą kolej koszycką.

Śląsk wobec Polski. Całe społeczeństwo polskie ze Śląska pragnie przyłączenia tej prastarej piastowskiej dzielnicy do państwa polskiego. Na niedzielę dzisiejszą zwołuje Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego zwołuje wielki wiec polski do Cieszyna.

Niemcy burzą polskie twierdze. Sfery rządowe polskie otrzymały alarmującą wiadomość, że Niemcy burzą na terytorjum Polski zachowane jeszcze fortyfikacje, wysprzedając materiał prywatnym przedsiębiorcom. Ostatnio nadeszły takie wiadomości z Ossowca.

Przedstawiciele Rady Regencyjnej. pp. Stefan hr. Przeździecki (Wiedeń) i Adam hr. Ronikier, (Berlin) przybyli z do Warszawy i oddali swe mandaty do dyspozycji Rady Regencyjnej.

Proces o „zdradę stanu” w zaborze pruskim. Rząd pruski wytoczył proces o zdradę stanu wszystkim Polakom, podpisanym na znanej deklaracji zaboru

pruskiego, oświadczającej się w sprawie zjednoczonej i niepodległej Polski na zasadzie 14 punktów Wilsona.

Propaganda ukr. na Chełmszczyźnie. »Ukraińskie Słowo« z dn. 15 października donosi: Pod kierownictwem starosty gubernialnego p. O. Skoropisa, jest prowadzona w Chełmszczyźnie szeroko praca organizacyjna, zakłada się kursa nauczycielskie, liczne nowe szkoły, udziela się pomocy materialnej ludności, wydaje instrukcje dla administracji gospodarczej. Władze niemieckie wydają decyzje w porozumieniu ze starostą ukraińskim. Wychodzą dwa tygodniki.

Narady polskie w Wiedniu. Na ostatnim swem posiedzeniu Komisja parlamentarna Koła Polskiego omawiała sprawę Rady narodowej, kwestje stosunku narodu do rządu, sprawy aprowizacyjne, gospodarcze i finansowe kraju, sprawę stosunków do Węgrów i Czechów, odnośnie do komitetów polskich na Spiszu.

Z rządu polskiego. Polska Agencja prasowa donosi: Portfel ministra wojny w nowym gabinecie polskim zastrzeżony jest dla Piłsudskiego, portfel skarbu prawdopodobnie dla Steczkowskiego. Ks. Janusz Radziwiłł oddał już agendy departamentu stanu profesowi Głębińskiemu.

Rada Regencyjna zabroniła mówić po niemiecku we »Lwowie«. Pod tytułem: »Zabroniono rozmawiać po niemiecku we Lwowie?« warszawski żargonowy »Hajnt« pisze: »Donoszą nam, że polska Rada Regencyjna (i) ogłosiła plakaty w całym Lwowie zakaz rozmawiania po niemiecku. Wskutek tego, wiceprezydent miasta, dr. Schleicher—żyd—podał się do dymisji«.

Takimi informacjami karmi swoich czytelników prasa żargonowa, zamieszczająca stale równie »prawdziwe« wiadomości o rzekomych pogromach w Polsce.

Z Radomska

(Od naszego korespondenta)

Wielka manifestacja narodowa

Za wzorem stolicy i całej Polski i miasto nasze dało wyraz swej radości z powodu powstania Zjednoczonej Polski, w wielkiej manifestacji narodowej, urządzanej we wtorek, która istotnie zjednoczyła wszystkie stronnictwa i grupy polityczne na platformie zgody i jedności, tak potrzebnej nam w historycznej chwili. W dniu tym wszystkie serca uderzały w jeden zgodny rytm, ze wszystkich piersi brzmiał jeden okrzyk: Niech żyje zjednoczona niepodległa Polska.

Uroczystość zorganizował Komitet, wyłoniony z Rady m. Miała ona przebieg podniosły, imponujący, a wzięło w niej udział nie tylko miasto, lecz i okolica.

Miasto przybrało świąteczny wygląd

Z gmachów miejskich oraz domów prywatnych powiewały chorągwie o barwach państwowych polskich. Efektownie udekorowano zwłaszcza gmachy: Król. Pol. Sądu Pokoju, P. M. Szkolnej, Resursy Rzemieślniczej, Gimnazjum żeńskie im Król. Jadwigi; udekorowano niemal wszystkie balkony, domy polskie wzięciem girlandy, emblematy, wśród których widniał Biały Orzeł polski. Praca tak w mieście jako i okolicy została wstrzymaną, sklepy, nie wyłączając cukierni, restauracji, zamknięte; fabryki, zakłady przemysłowe i inne przedsiębiorstwa nieczynne.

Od wczesnego ranka zaczął się na ulicach ruch ożywiony, o godz. 8 rano z wieży Magistratu orkiestra odegrała hejnał, »Boże coś Polskę« poczem przedstawiciele różnych instytucji, cechów, poszczególnych towarzystw i młodzież szkolna, spieszyły do swych lokali na zbiórki, skąd udali się do tutejszych świątyń bez względu na wyznania, gdzie odbyły się

uroczyste nabożeństwa dziękczynne.

W kościele parafialnym »Fara«, panował ścisk niebываły. Przybyła in corpore Rada miejska z prezydentem p. Paciorekowskim i dotychczasowym burmistrzem p. Fr. Goszczyńskim, Król. Pol. Sądownictwo, przedstawiciele różnych stronnictw, zrzeszeń i instytucji społeczno-kulturalnych, Szkoły średnie, przedstawiciele włościan, Straż ogn. ochotn. z wice-kom. p. M. Swiderskim na czele i wice-prez. zarządu p. J. Szwedowskim, która pełniła rolę honorową. Nabożeństwo solenne celebrował prefekt szkół średnich, kapelan straży ks. Secomski, w asyście miejscowego duchowieństwa. Dwie pieśni na chórze wykonał chór męzki pod batutą p. Fotygo, inne pieśni wykonali przygodnie bawiący na występach w Radomsku atryści Opery Warszawskiej pp.: Wierzbicki i Datkiewicz duet »Pod krucytyksem«, solowe zaś partje art. Wiśniewski, odśpiewał »Bądź pozdrowiona« Moniuszki, a Pogorzelski (bas) wykonał »Mater stabat«, przy akompaniamencie dyr. opery p. Rydera; była to miła niespodzianka dla radomszczan.

Po nabożeństwie kanonik ks. Fr. Miński wygłosił podniosłe patriotyczne kazanie. Na zakończenie odśpiewano »Boże coś Polskę«.

W synagodze, gdzie również zebraли się przedstawiciele Rady m., korporacje, Stow. i szkoły żydowskie, po skończonych modłach odśpiewano w języku polskim »Boże coś Polskę«, oraz narodowy hymn żydowski.

Po nabożeństwach na rynku uformował się

olbrzymi pochód manifestacyjny w następującym porządku. Na czele, jechała banderą z 60 włoścjan na kniach zorganizowana przez sołtysa wsi Radziechowice Jana Szymczaka i Wł. Borutę; na przodzie jechał młody ułaz, Zbig. Szwedowski, a z nim ze sztandarem krakus, gospodarz z Radziechowice—następnie szły cechy, szkoły, duchowieństwo, władze polskie, stowarzyszenia, stronnictwa, straż itd. W pochodzie niesiono wiele sztandarów.

Pochód na czele dwóch orkiestr i pieśni skierował się przez ul. Kaliską, Powiatową, Piotrkowską na rynek przed gmach magistratu, skąd z balkonu zystały wygłoszone patriotyczne mowy; wygłosili je: z ramiem Rady m. rejent F. Myśliński, im. grup politycznych dr. Gosiewski, im. włoścjan gospodarz wsi Radziechowice; jako przedstawiciel miasta przemówił p. A. Paciorekowski z innymi grup przemawiali p. Starostecki Kowalski. Poczem uczestnicy pochodu zaczęli rozchodzić się do domów. Przebieg manifestacji nie został niczem zakłócony, odbył się spokojnie i imponująco.

O uwolnienie więźniów politycznych

Przed gmachem komendy powiatowej pochód zatrzymał się, a delegacja Rady m. i grup politycznych udała się do komendanta powiatu gen. Dąbrowieckiego z przedstawieniem, aby zwolniono wszystkich więźniów politycznych. Generał odpowiedział, że w sprawie tej nie może sam decydować, gdyż należy ona do kompetencji władz piotrkowskich, jednak uczyni wszystko, co będzie w jego mocy, aby życzenie ludności stało się zadość.

Dnia następnego został zwolniony za poręczeniem Rady Szkolnej, nauczyciel gm. Rzeki, p. W. Hanulak, aresztowany w ostatnich dniach. Aresztowani włoścjanie mają być zwolnieni pod gwarancją wójtów gmin.

ROWER

prawie nowy z zupełnie nowymi gumami, angielskiej fabryki »Triumph«
Wagi 10 kg.
Cena kor. 800
Wiadomość w kantorze drukarni »A. Pański« Bykowska 56.

PODZIĘKOWANIE

Wszystkim życzliwym, którzy okazali współczucie i przyjęli udział w pogrzebie ś. p.

Władysława Walickiego

a w szczególności Sz. Duchowieństwu p. Piętkę i pp. kupcom składa serdeczne »Bóg zapłać«
Żona.

PODZIĘKOWANIE

Wszystkim tym, którzy uczestniczyli w pogrzebie ś. p.

Franciszka Logi

a w szczególności Sz. Duchowieństwu i legionistom, składają płynące ze zbolełego serca staropolskie »Bóg zapłać«
Córki

KRONIKA

— **Sprzedaż znaczka na Wyższe Kursy Pedagogiczne.** W niedzielę, 27 października, rb. odbędzie się sprzedaż znaczka na Koło Pomocy Wyższych kurs. Pedagogicznych. Mamy nadzieję, że zawsze ofiarą publiczność nasza, której wykształcenie młodego pokolenia leży na sercu—nie odmówi swych datków.

— **Zbiegli jeńcy francuscy.** Wczoraj rozeszła się po mieście sensacyjna pogłoska, że koło Szczercowa wylądowało dwóch lotników: amerykański i francuz. W rzeczywistości okazało się, że ujęto tam dwóch oficerów francuskich, którzy zdołali zbiedz z niewoli niemieckiej i aż tu się przedostać. Jeńcami zajęła się żandarmeria austriacka i sprowadziła do Piotrkowa.

— **Jesień zapanowała** w pełni swego skutku i dokuczliwej szarugi. Po pięknych i słonecznych dniach, wczoraj niebo przesłoniło się welonem chmur i zażawilo się drobnym deszczykiem, nad odartymi z liści drzewami, nad zniszczeniem królewskiego stroju ziemi, a może i nad niedolą ludzką.

Smutek, jak mżący deszcz, przesiąka wszystko. Dzień coraz krótszy, chłód coraz większy: zima za pasem.

Jeno koło historii toczy się niepowstrzymanym pędem...

— **Dalsze podrożenie robót drukarskich.** W ostatnich dniach dniach pracownicy drukarscy wystąpili z żądaniem nowej podwyżki płac, ze względu na coraz cięższe warunki życia. Po naradach pracowników z pracodawcami ci ostatni zgodzili się na podwyżkę dotychczasowych płac o przeszło 50 proc. Oczywiście, że w tym stosunku podrożeń muszą ceny robót drukarskich, zwłaszcza, że i ceny materiałów drukarskich idą w górę.

Podobną podwyżkę płac uzyskali pracownicy drukarscy także i w innych miastach.

— **Zawody piłką nożną.** Dzisiaj o godzinie 2 i pół popoł. rozegrają dwa kluby piotrkowskie: »Legia« i »I drużyna Sportowa« match footballowy na bioniach za parkiem ks. Poniatowskiego. W składzie »I Drużyny Sportowej« wystąpią znani gracze miejscowi, którzy już od dłuższego czasu grali z różnymi drużynami piłki nożnej. »I Drużyna Sportowa« należy do najlepszych w Piotrkowie. Z tym klubem zmierzy się dzisiaj niedawno zorganizowany klub legionistów polskich »Legja«.

Obustronne ambicje sportowe dają rękojmię, że zawody piłką nożną będą interesujące i ściągają—zwłaszcza ze względu na szlachetny cel—tłumy publiczności. Czysty dochód będzie przeznaczony na »Kroplę mleka«.

W razie niepogody match odbędzie się w następną niedzielę.

— **Przedstawienie amatorskie.** Dzisiaj w niedzielę o godz. 5 popoł. odbędzie się przedstawienie amatorskie na rzecz Samopomocy słuchaczek Wyższych Kursów Pedagogicznych w lokalu Kursów przy ul. Aleja 3 Maja 16. Słuchaczki oczekują, że publiczność licznem przybyciem poprze Samopomoc.

— **»Czartowska Ława«** wystawiona będzie przez grono amatorów dziś wieczorem w sali Rzemieślników na rzecz Stow. robh Chrześc. Początek o godz. 6 i pół wieczorem. Bilety w cenie od 1 do 7 kor.

— **Z karty żałobnej.** Dnia 26 zmarł ś. p. Józef Górski przeżywszy lat 21. Pogrzeb odbędzie się dziś o godz. 4 popoł. przy ul. Rokszyckiej.

— **Osobiste.** Kierownik Głównego Urzędu Zaciągu do Wojska Polskiego, por. Marjan Hudec powrócił z kilkudniowego urlopu. Zastępował go w urzędowaniu por. Koy.

Ofensywa włoska

Wiedeń. Urzędowo 25 bm.

Propozycja pokojowa państw centralnych nie przeszkodziła nieprzyjacielowi na południowym zachodzie w nałożeniu nowych ofiar.

Najgwałtowniejszy ogień artylerji rozpoczął przedwczoraj między przepaścią Asza a Adrijatykiem atak, który wczoraj rano ruszył na weneckim froncie górskim oraz na południe od Montelo. Nasze dzielne wojska odparły natarcie.

Wiedeń Urzędowo 26 bm.

Front włoski: Walki w 7 gminach po niepowodzeniach, jakiego doznali włosci i francuzi dnia poprzedniego, wczoraj ustały.

Na wschód od Brenty przyszło ponownie do zacieklej, aż do nocy trwających zapasów. Ogniskami największych walk były znowu Monte Assalone i Monte Pertico, które kilkakrotnie przechodziły z rąk do rąk. Tylko wśród najcięższych ofiar zdołali się włosci ku wieczorowi na obu górach usadowić.

Natomiast wszystkie wysiłki wroga, aby wtargnąć do naszych linii na wschód od Monte Pertico, były daremne.

Także nowe szturmury na Spimicena rozbiły się o waleczność obrońców.

W okolicy Alono nasze wojska ubezpieczające odparły natarcie włoskie.

Postawa naszych dzielnych wojsk była ponad wszelką pochwałę.

Jednomyślnie podnosi się znowu działalność artylerji, która przez swą pełną zrozumienia współpracę z piechotą miała pełen chwaly udział w utrzymaniu pola bitwy.

Lotnicy bojowi w służbie wywiadowczej i w walce również brali żywy udział.

W Serbji cofaliśmy się krok za krokiem na stanowiska koło Karagujewac.

W Albanji nie było większych działań bojowych.

Komunikat niemiecki

Berlin. Urzędowo 26 bm.

Front zachodni. W zagłębieniu Lys i między Lys a Skaldą parł nieprzyjaciel przy pomocy silnych ataków. Od jednego skrzydła ataku aż do Kortrik—Qudenarde odparliśmy go przed naszymi linjami.

Na północ od Skaldy nieprzyjaciel po nieznacznym początkowym zysku na terenie został wkrótce powstrzymany. Nowe linje między Ingoorinem i Avegenu została utrzymana pomimo poważnych szturmów. Nieprzyjacielska artylerja ostrzeliwała leżące za naszym frontem miejscowości, które po większej części zostały zniszczone. Ludność belgijska poniosła ciężkie straty w zabitych i rannych.

Między Skaldą i Oise'ą gwałtowne ataki częściowe rozbiły się zupełnie.

Między Oise'ą i Aisne'ą nastąpił jednolity atak francuzów na froncie długości przeszło 60 kilometrów. Główny cios kierował się przeciw naszym linjom między Oise i Serre, jak również między Sissone i Aisne. Wczesnym rankiem między Oise i Serre prace naprzód ataki rozbiły się przed naszymi linjami. Popołudniu nieprzyjaciel usadowił się w Villers Sec i na wzgórzach na wschód od tej miejscowości.

Na innych frontach nieprzyjaciel także i popołudniu został odparty i poniósł w naszym ogniu ciężkie straty.

Między Vesle i Pierrepont w jednolitych kontratakach zajmują znowu swoje dawne stanowiska.

Na wschód od Sissonne i potem Lasselwe szturmury nieprzyjacielskie całkiem się rozbiły.

Na wzgórzach na zachód od Aisne wdarł się nieprzyjaciel do naszego stanowiska, o którego posiadanie przez cały dzień ciężko walczone. Części naszych przednich linii pozostały w naszym ręku.

Koło Ambly, nieprzyjaciel który chwilowo przedarł się na północny brzeg Aisne, został poza rzekę wyrzucony.

Częściowe ataki przeciwnika zepchnęły wstecz nasze posterunki na północ od Grandpre.

Po obu stronach Mozy akcja bojowa ograniczyła się do mniejszych utarczek piechoty.

Tylko kapitulacja Niemiec

Berlin. Waszyngtoński korespondent „New York Times'a” donosi za „Matinem”: „Wilson zadowolony się tylko bezwzględną kapitulacją Niemiec. Niemożliwe jest również zawieszenie broni, dopóki Niemcy nie zgodzą się bez zastrzeżeń na warunki Focha. W przeciwnym razie koalicja czekać będzie aż zwycięstwa jej wydadzą owoce.”

Rotterdam. Biuro Reutera donosi: Nie należy spodziewać się zawieszenia broni. Prawdopodobnie rozpoczyna się wprost rokowania pokojowe, ale operacje wojenne będą dalej prowadzone. W innej nocy oświadcza Biuro Reutera, że zawieszenie broni jest wykluczone, bo Niemcy widocznie nie myślą udzielić żądanych przez koalicję gwarancji, wobec tego operacje wojenne muszą trwać nadal i będą jeszcze intensywniejsze, niż dotychczas.

„Daily Tel.” donosi, że angielski gabinet powziął postanowienie, wyłączyć kwestję zawieszenia broni z mających się niebawem toczyć rokowań pokojowych.

Rokowania toczyć się mogą, lecz zawieszenie broni nie nastąpi, walczyć się będzie dalej i rokować.

Czy będzie w Piotrkowie elektrownia?

Pod wpływem braku światła i jego drożyzny, zajmowano się tą sprawą oddawna, zwłaszcza w pewnych kołach obywatelskich. Elektrownia w Piotrkowie to nie tylko dobrodziejstwo dla miasta, zaspokojenie jego palącej potrzeby, ale także dobry interes dla tych, którzyby w przedsiębiorstwie tem ulokowali swe kapitały.

Początkowo domagano się, aby miasto zajęło się tą sprawą. Jest jednak zrozumiałe, że w obecnych warunkach, zarówno ze względu na trudności finansowe miasta, jak i na brak doświadczenia naszego młodego samorządu, tego rodzaju inwestycja przechodzi narazie siły miasta, choć w normalnym porządku leży w zakresie jego kompetencji.

Wobec tego otwarto się pole dla inicjatywy prywatnej. Niedawno też donie-

śliśmy, że zawiązało się konsorcjum, które miało w krótkim czasie uruchomić elektrownię. Uzyskano już potrzebną koncesję na nazwiska pp. Pętkowskiego i Sobieniewskiego.

Atoli w ostatnim czasie coś się zepsuło. Jedni twierdzą, że sprawa uruchomienia elektrowni jest już prawie przygotowana, że zdołano nabyć potrzebne materiały i przyrządy, lecz na przeszkodzie stanął niespodziewanie rzekomo opór zarządu miasta, co brzmi wprost nieprawdopodobnie. Ze strony zaś zarządu m. słychać, że miasto nie stawia żadnych trudności, przeciwnie, lecz że poglądy inicjatorów na sprawę i mniej korzystne, niż się spodziewano, widoki tego przedsięwzięcia wpłynęły na opóźnienie, a może i na odroczenie tej entrepryzy. Podobno nawet jeden z koncesjonariuszy rzekł się swego prawa na rzecz osoby trzeciej.

W każdym razie sprawa poszła w odwłokę i narazie nie wielka jest nadzieja, aby miasto miało w niedalekim czasie elektryczność.

Może dyskusja publiczna wyjaśni sprzeczne pogłoski i rekryminacje?

ROZMAITOŚCI

— Zasilki dla rodzin internowanych. Sekcja Opieki Komisji Wojskowej (Warszawa, ulica Królewska 35) zdając sobie sprawę z trudnego położenia, w jakim znajduje się część rodzin oficerów, podoficerów i żołnierzy, którzy służyli w polskich formacjach wojskowych, zamierza im przyjsię z materialną pomocą. Wchodzące pod tym względem w rachubę rodziny, mogą wnosić podania do Komisji, zaopatrzone w dowody, że ich żywiciel bądź zmarł, bądź jest obecnie internowany, oraz w dowody miejscowych władz (magistrat, wójt i t. p.) stwierdzając, że ubiegająca się o wsparcie rodzina istotnie znajduje się w ciężkim położeniu materialnym i zasługiwałaby z tego względu na pomoc z funduszy państwowych. Ponadto należy wymienić w podaniu liczbę osób (płeć, wiek i t. p.), które pozabawione są utrzymania z powodu śmierci, lub internowania ich dawnego żywiciela, oraz wskazać, czy nie posiadają własnej realności (grunt, dom) i czy opłacają komorne, wreszcie czy pobierają jakiegokolwiek wsparcia (skąd i jakie). Szczegóły powyższe winny też być potwierdzone przez wspomniane poprzednio władze.

— Czarna księga lichwiarzy. „Narodni Politika” dowiadyuje się, że w Pradze mają się wkrótce ukazać czarne księgi wojenne, które będą zawierały nazwiska wszystkich osób, które w czasie wojny uprawiały lichwę żywnościową i działały przeciw samodzielności narodu czeskiego.

Składnica Tow. Akc. Polska Centrala Handlowa w Radomiu

PIOTRKÓW, ul. Kaliska Nr. 18 róg Sienkiewicza

Poleca z nowego transportu w wielkim wyborze:

Materiały wełniane i bawełniane na damskie i męskie ubrania.
Materiały wełniane na palta
Cajgi
Samodziwały
Madapolany
Płócienna kolorowe
Drelichy

Zefiry
Barchany
Flanelki
Fartuszki
Sweatry
Spodnie dla robotników
Kaftany „ „ „
Bekesze „ „ „

Spódnice wełniane
Spódnice zwyczajne
Czapki maciejówki
Czapki barankowe
Chustki na głowę i do okrycia
Pledy
Pończochy bawełniane i jedwabne
Skarpetki bawełniane i wełniane

Rękawiczki
Guziki niciane i z masy
Sznurówka
Obuwie damskie męskie i dziecięce
Buty z cholewami. Cholewki
Szczotki ryżowe do podłóg ręczne
Miotłki ryżowe

CENY PRZYSTĘPNE.

ZEGARMISTRZ CECHOWY

Leon SZKULARSKI

w Piotrkowie, ul. Toruńska 1. (mag. jub. Szumskiego)
przyjmuje wszelkie roboty w zakres zegarmistrzostwa wchodzące (specjalność zegarki kieszonkowe)

Robota solidna. Ceny przystępne

BRUNON JASIOBĘDZKI

GEOMETRA PRZYSIĘGLY kl. II-iej 1279

PIOTRKÓW, ulica Legjonów 15 (dawniej Bankowa)

Wykonywa: pomiary majątków i wsi, parcelacje, komasacje, regulację serwitutów pastwiskowych i leśnych, podziały pastwisk, zamiany gruntów i wszelkie czynności dla Władz Tow. Kredyt. Ziemskiego, hipotecznych i sądowych.

LOSZY KLASY IV-iej

LOTERJI KLASYCZNEJ R. G. O.

Są już do nabycia u gł. kol. J. Szretter, Bykowska 1. 40, od 3-iej do 5-iej popołud. W Radomsku w kantorze J. Zeliksona, Rynek 15. W Bełchatowie w składzie aptecznym W-go Passauera. 1628

Ciągnięcie klasy IV-iej 5-go i 6-go listopada.

OGŁOSZENIE

1848
Biuro pośrednictwa w transakcjach wszelkiego rodzaju ze stałą siedzibą w mieście Radomsku, przy ul. Krakowskiej, w domu W-go Erlicha. L. 9
wielkich nieruchomości, jak ziemskich tak miejskich, parcelacja majątków, lokacja pożyczek na hipotekę, kupno i sprzedaż wszelkiego rodzaju lokomobli i narzędzi rolniczych.
Kupno i sprzedaż
Transakcje Biuro moje załatwiać będzie możliwie szybko, sumiennie i solidnie, ku zadowoleniu WW. PP. interesowanych. Z poważaniem **W. Chutkiewicz.**

Czas odnowić prenumeratę

Wystrzegać się podrabiań

GILZY

Z WŁASNEJ FABRYKI
„SMACZNE”

WSZELKIE GATUNKI

Z NAJLEPSZEJ BIBULKI

„ARABIA”

znanej polskiej fabryki papieru

„MIRKÓW”

ZAWSZE NA SKŁADZIE

U M. TENENBAUMA

PIOTRKÓW, Krakowska 1

Wystrzegać się podrabiań

Proszę uważać na firmę 1625

Uwaga: Bibulka nie czernieje przy paleniu.

Do sprzedania i objęcia z dn. 1 stycznia 1919 r. sklep rzeźniczy, egzystujący od lat kilkudziesięciu w Piotrkowie, wraz z warsztatem, motorem, maszynami całkowitem urządzeniem. Wiadomość: plac Czarneckiego 1. 7 u Bolesława Bartenbacha. 1473

Inteligentna panna (freblanka mają pierwszeństwo) potrzebna do dwojga dzieci od lat 3—5, do południa. Oferty piśmienne uprasza się składać w administracji Dziennika pod „Freblanka”. 1703

Ostrzega się przed nabyciem trzech skradzionych weksli in blanco: jeden na 100 rb. wystawa Emila Lechelta, dwa po 50 rb. wystawa Piotra Kūna, własność Pauliny Wildeman, Bełchatów

2 pokoje umeblowane do wynajęcia od 1 listopada rb. Wiadomość Krakowska 13 dom piętrowy w ogrodzie I piętro. 1706

Do sprzedania w Częstochowie w śródmieściu trzy piętrowy dom z oficynami, cena 800,000 marek. Do kupna potrzeba 400,000 m. Bliższych szczegółów można zasięgnąć w Administracji „Dziennika Narodowego”.

Przy ulicy Kaliskiej 1. 12 otwarty został chrześcijański zakład zegarmistrzowski pod firmą Leon Piontek, który poleca swe usługi Sz. Publiczności. Wykonanie robót sumienne. Ceny przystępne. 1683

Zagubiłem kartę tożsamości na imię i nazwisko Chajm Janecki, wydaną przez gm. Radziechowice Obwód Radomski. Znalazca raczy zwrócić do biura Milicji. 1711

Zgubiono legitymację wydaną przez C. i K. Kom. Policji na imię Judasz Szczuczynera, zamieszkałego w Radoszycach. 1720

Pianino czarne krzyżowe w bardzo dobrym stanie, fortepian i skrzypce z mocnym tonem zaraz do sprzedania Piotrków ul. Rokszycka Nr. 13 F. Frachowicz.

KALENDARZE

na 1919 rok ściennie, książkowe, biurkowe, kieszonkowe, biurkowe, kieszonkowe, tablicowe i t. p. na hurt z dostawą koleją: hurtowny skład A. Otrąbka w Częstochowie ul. Teatralna L. 11. Handlującym znaczny rabat. 1708

Wacław Majcherski lekarz weterynaryj

powrócił Rokszycka 21 I piętro

1714